

1. KOMUNIKACE

Komunikace hraje klíčovou roli při rozvoji dítěte, spolupodílí se na vytváření pocitu vlastní identity. Učitel by měl jít příkladem partnerské a efektivní komunikace a vytvářet dětem příležitosti k vzájemné interakci.

Třemi kritérii oblasti „komunikace“ jsou:

1.1. Učitel komunikuje s dětmi zdvořilým a přátelským způsobem a podporuje tak rozvoj pozitivního sebevědomí a sebepojetí dítěte.

1.1.1 učitel v kontaktu s dítětem projevuje vstřícnost, vřelost, zájem a respekt každému dítěti

1.1.2 učitel se v komunikaci s dětmi přizpůsobuje jejich věkovým zvláštnostem i individuálním dispozicím

1.1.3 učitel v průběhu dne často komunikuje s jednotlivými dětmi, staví na jejich silných stránkách a podporuje je v učení a rozvoji

1.1.4 učitel přijímá emocionální, sociální, tělesné a kognitivní potřeby každého dítěte

1.1.5 učitel poskytuje dětem často možnost volby. Volbu dětí respektuje a k jejím respektování vede ostatní

1.1.6 učitel svým přístupem k dětem podporuje rozvoj odpovědnosti, samostatnosti a sebekontroly dětí.

1.2. Učitel svým jednáním podporuje rozvoj učící se komunity, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu.

1.2.1 učitel dětem pomáhá dosahovat vzdělávací cíle tím, že podporuje jejich vzájemnou komunikaci. Učitel vytváří prostor, v němž děti mohou sdílet své porozumění věcem, podněcuje děti ke vzájemné podpoře, vytváří příležitosti, v nichž mohou děti prožít sounáležitost s ostatními

1.2.2 učitel dětem nabízí činnosti, v nichž se děti učí rozlišovat a pojmenovávat své pocity a hovořit o nich

1.2.3 učitel podporuje rozvoj demokratických hodnot a občanských kompetencí dětí tím, že je zapojuje do rozhodování o věcech, které se jich týkají, a poskytuje jim příležitost vyjádřit vlastní názor

1.2.4 učitel poskytuje dětem různorodé příležitosti pro rozvoj jazyka a komunikace v průběhu dne

1.3. Učitel jedná se všemi dospělými s respektem a úctou a svým vlastním vzorem podporuje prosociální chování dětí.

1.3.1. Učitel jedná s respektem a úctou s rodiči dětí a kolegy a svým vlastním vzorem podněcuje, podporuje a modeluje prosociální chování.

1.3.2. Učitel spolupracuje s dalšími odborníky ve škole a v komunitě (mimo školu) a pomáhá tak rozvoji a učení.

2. RODINA A KOMUNITA

Spolupráce mezi rodinou a školou je autory vnímána jako významný faktor podporující efektivitu vzdělávání. Individualizaci vzdělávání spojují s individualizovanou nabídkou spolupráce s rodiči. Jedním ze základních předpokladů dobré práce učitele je vytvořit vhodné podmínky pro funkční a partnerskou spolupráci s rodinou.

2.1 učitel utváří partnerský vztah s rodinami dětí, nabízí rodinám i dalším členům komunity možnost zapojit se do výchovy a vzdělávání dětí, zapojit se do života učící se společnosti.

2.1.1 Učitel zapojuje rodiče dětí i členy rodiny a komunity do vzdělávání dětí, umožňuje jim aktivní vstup do výuky, vítá jejich přítomnost ve třídě v průběhu vyučování

2.1.2 učitel dává rodičům příležitost spolurozhodovat o postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí

2.1.3 učitel zapojuje rodiny dětí do rozhodování o věcech souvisejících s životem třídy/školy

2.2 Učitel užívá formálních i neformálních komunikačních strategií ke sdílení informací o pokrocích v učení dítěte a dalších informací.

2.2.1 učitel je v pravidelném kontaktu s rodiči dětí, průběžně je informuje o pokrocích, vzdělávacích cílech vyplývajících z kurikula, o akcích třídy/školy a to prostřednictvím osobních setkání i písemných materiálů

2.2.2 učitel pravidelně komunikuje s rodinami s cílem poznat rodinné prostředí dětí, a tím lépe porozumět jejich silným stránkám, zájmům, potřebám

2.2.3 učitel vytváří příležitosti, v nichž se rodiny mohou od sebe učit navzájem a vzájemně se podporovat.

2.2.4 učitel zachovává důvěrnost informací týkajících se rodin a dětí.

3. INKLUZE, ROZMANITOST A DEMOKRATICKÉ PRINCIPY

Třetí oblast vychází z práva všech dětí na rovný přístup ke vzdělávání, které předpokládá společné vzdělávání všech dětí bez ohledu na jejich etnickou či kulturní příslušnost. Role učitele spočívá v toleranci a akceptaci individuálních rozdílů, ale i ve zprostředkování poznání odlišných kultur a jejich rozmanitosti.

Oblast obsahuje tři kritéria spolu s dvanácti indikátory.

4. PLÁNOVÁNÍ A HODNOCENÍ

Plánování a hodnocení je základem vzdělávání, které odpovídá potřebám a schopnostem dětí. Jeho východiskem je diagnostická činnost učitele, postavená především na pozorování dětí. Nedílnou součástí plánování učitele je spolupodílení se rodičů, ale i dětí. Učitel tvoří krátkodobé, ale i dlouhodobější plány, které zahrnují cíle kutikulárních dokumentů.

Tato oblast obsahuje tři kritéria spolu s dvanácti indikátory.

5. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Při realizaci naplánovaných činností musí učitel využívat rozmanité vzdělávací strategie. Jejich výběr závisí na individuální vývojové úrovni dětí a podporuje rozvoj klíčových kompetencí. Při jejich volbě musí učitel akceptovat vlastní rozhodnutí dětí a především umožňovat konstruování jejich vlastního poznávání a chápání světa.

Tato oblast obsahuje čtyři kritéria spolu s devatenácti indikátory. Podle tohoto počtu by se dalo usuzovat, že jde o jednu z nejdůležitějších oblastí, které si učitel ve své práci sleduje a vyhodnocuje.

6. UČEBNÍ PROSTŘEDÍ

Prostředí, které učitel ve třídě vytváří ovlivňuje kognitivní, sociální i emocionální rozvoj každého dítěte. V případě učitele mateřské školy jde o dvojnásob důležitou dovednost, neboť v předškolním věku se dítě rozvíjí především prostřednictvím spontánních činností, tedy hry. A pro ni je potřeba vytvořit bohaté a podněcující herní prostředí. To je však pouze jedna malá část. Pro bezpečné sociální a emoční klima je potřeba stanovit také jasná pravidla a

podněcovat děti ve vlastních aktivitách, ale i ke spolupráci a vzájemné pomoci a ohleduplnosti.

Oblast obsahuje tři kritéria spolu s patnácti indikátory.

7. PROFESNÍ ROZVOJ

Poslední z oblastí je oblastí klíčovou. Tak jako celá společnost vyžaduje tzv. celoživotní učení, u učitelské profese to platí dvojnásob. Profesní růst, tedy práce na sobě samém, přináší prospěch především dětem. Jen v tom případě, že učitel je dobrým diagnostikem a odhaluje svoje dobré i slabé stránky, může být dobrým diagnostikem také u dětí. Poznání slabých stránek mu následně pomáhá plánovat cestu ke zlepšení.

Tato oblast má pouze jedno kritérium s pěti indikátory, přesto nelze říci, že by byla tou nejméně důležitou.